

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

МУНІЦИПАЛЬНА ЕНЕРГЕТИЧНА
РЕФОРМА В УКРАЇНІ

**СЕМІНАР-ДИСКУСІЯ “ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ ПРЕДСТАВНИКІВ УРЯДОВИХ ОРГАНІВ В
СФЕРІ ЗАМІЩЕННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ БІОМАСОЮ”**

18 лютого 2015 р.

**Аналіз нормативно-правових актів щодо
виробництва теплової енергії з біомаси в Україні
(Постанови КМУ № 293, 453, Розпорядження КМУ
№ 1014-р)**

Гелетука Г.Г., директор АВЕ
Крамар В.Г., старший консультант АВЕ

Розпорядження КМУ № 1014-р «Про затвердження плану коротко- та середньострокових заходів щодо скорочення обсягу споживання природного газу на період до 2017 року» від 16.10.2014 р.

Мета – сприяти заміщенню природного газу іншими видами палива та енергії.

Основні положення:

- **Стимулювання заміщення природного газу у сфері теплопостачання, у тому числі:**
 - ❖ скорочення строків видачі та зменшення кількості дозвільних документів для проектів, що пов'язані із заміщенням споживання природного газу;
 - ❖ внесення змін до Законів України “Про теплопостачання” і “Про природні монополії” (стимулювання енергоефективних технологій та енергозберігаючих заходів, переходу до використання альтернативних видів палива, стимулююче регулювання);
 - ❖ застосування під час розрахунку тарифів на теплову енергію, вироблену з інших видів палива та енергії ніж ПГ механізму прискореної амортизації обладнання та граничного рівня норми доходів не нижче 25 %;

Основні положення (продовження):

- ❖ врегулювання питання щодо укладення теплогенеруючими організаціями, які виробляють теплову енергію з використанням альтернативних видів палива, довгострокових (строком до п'яти років) договорів у сфері теплопостачання;
- ❖ спрощення порядку передачі у концесію, оренду та зняття заборони на приватизацію об'єктів теплоенергетики комунальної форми власності;
- ❖ спрощення процедури землевідведення для будівництва об'єктів з виробництва теплової та/або електричної енергії з використанням інших видів палива, у тому числі ВДЕ та альтернативних видів палива;
- **Відшкодування суб'єктам господарювання частини суми кредитів, наданих для закупівлі обладнання, в тому числі теплогенеруючого, на інших видах палива, ніж ПГ, та населенню для придбання енергоефективного обладнання та матеріалів;**
- **Підготовку проектів заміщення природного газу на теплоелектроцентралях шляхом переведення на вугілля та інші види палива вітчизняного виробництва;**

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

МУНІЦИПАЛЬНА ЕНЕРГЕТИЧНА
РЕФОРМА В УКРАЇНІ

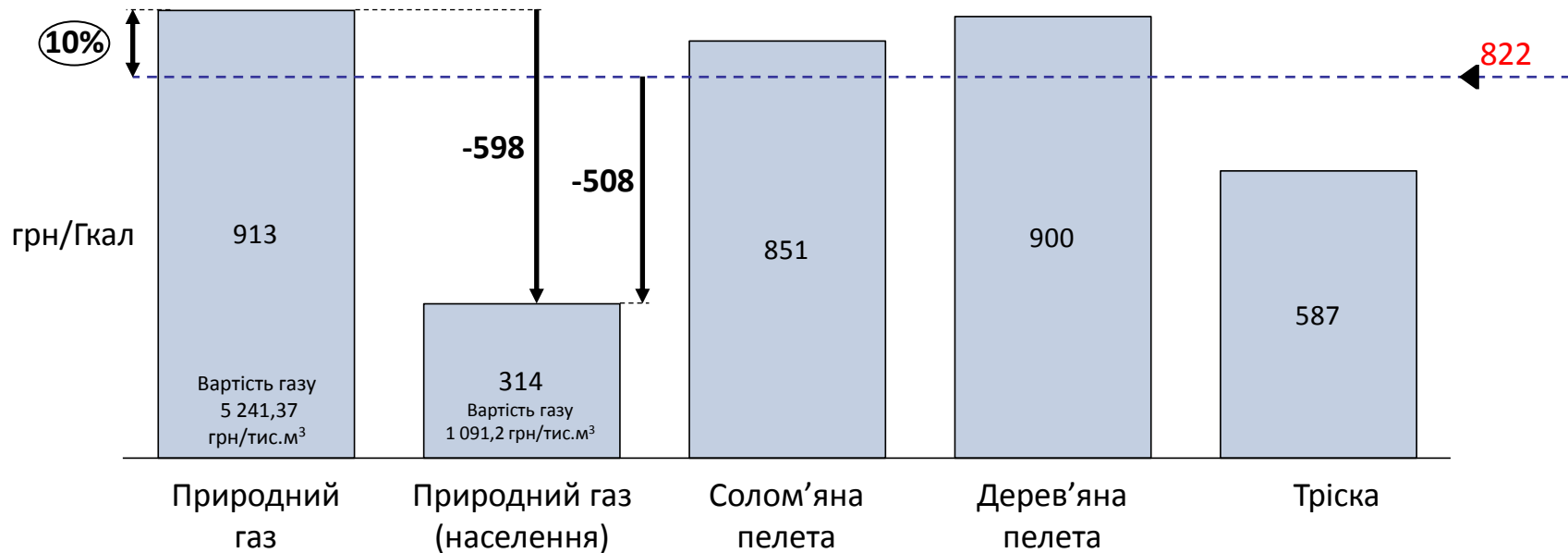

Основні положення (продовження):

- Розробка технічних умов приймання в українську газотранспортну систему біометану, механізм стимулювання його виробництва та споживання;
- Імплементация терміна “біомаса” у національне законодавство відповідно до Директиви 2009/28/ЕС;
- Проведення інформаційних кампаній у ЗМІ, семінарів і тренінгів для представників центральних та місцевих органів виконавчої влади з питань розвитку енергоефективності та використання відновлюваних джерел енергії.

Постанова КМ N 293 від 9 липня 2014 р “Про стимулювання заміщення природного газу у сфері теплопостачання”

Тарифи та витрати на виробництво 1 Гкал теплової енергії (станом на липень 2014 р.):

На компенсацію різниці у тарифах на теплову енергію для населення, вироблену з природного газу, державою виділяються дотації у розмірі **598 грн/Гкал**.

Особливості прийнятої редакції Постанови КМ N 293 від 9 липня 2014 р

1. Під дію Постанови не підпадають жодні ТЕЦ, ТЕС та атомні електростанції.
2. Розповсюджується на всі види палива та енергії, крім природного газу.
3. Тариф для виробників тепла «не з газу» для потреб населення встановлюється **на виробництво теплової енергії** на рівні 90% середньозваженого тарифу для бюджетних та інших споживачів.
4. На даний час, встановлено «середньозважений» тариф на виробництво теплової енергії для бюджетних установ та інших крім населення з використанням природного газу: **1092 грн./Гкал. без ПДВ** (Постанова НКРЕКП № 907 від 19.12.2014).

Отже тариф «не з газу», визначений таким чином, становить:
 $1092,12 * 0,9 = 982,91 \approx$ **983 грн./Гкал.**

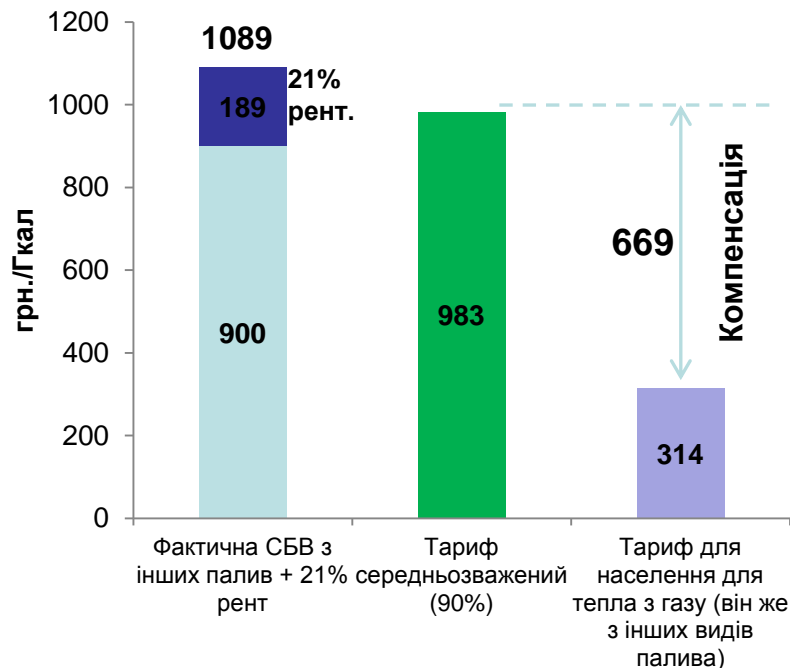
5. Розмір компенсації для виробників теплової енергії «не з газу» обмежується рівнем рентабельності 21%.

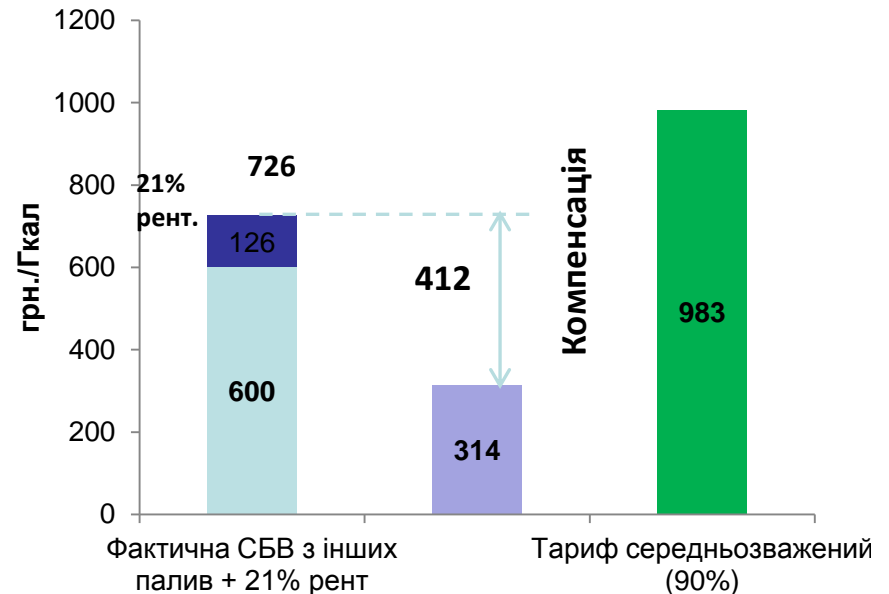
Особливості прийнятої редакції Постанови КМ N 293 від 9 липня 2014 р

Розрахунок компенсації:

Випадок 1. Фактична собівартість +21% рент. вища за Тариф «не з газу»

Випадок 2. Фактична собівартість +21% рент. нижча за Тариф «не з газу»

Основні недоліки прийнятої редакції Постанови КМ N293 від 9 липня 2014 р

1. Формально, під дію Постанови підпадають вже існуючі теплогенеруючі установки на вугіллі та інших видах палива та енергії, що не забезпечує додаткового заміщення природного газу.
2. Встановлюються тарифи на виробництво теплової енергії а не тарифи на теплову енергію, що включають її виробництво, транспортування та постачання, що дозволяло скористатись ними лише тим виробникам, що мали такі встановлені структуровані тарифи.
3. Не врегульовано питання оплати за транспортування теплової енергії по тепловим мережам інших суб'єктів господарювання.
4. Не врегульовано питання, як встановлюються тарифи якщо постачання теплової енергії здійснюється для нових споживачів (наприклад для новобудов).
5. Не визначено, як часто повинен переглядатись «середньозважений» тариф.
6. Не зовсім коректне визначення розміру «середньозваженого» тарифу.
7. Не підпадають під дію Постанови ТЕЦ на альтернативних видах палива, які, в разі їх впровадження, також забезпечуватимуть додаткове заміщення природного газу.

Зміни запропоновані новою редакцією Постанови КМ N293 (Мінрегіон)

1. Встановлюються тарифи *на теплову енергію* «не з газу» (в діючій редакції – на *виробництво* теплової енергії).
2. Тариф на теплову енергію «не з газу» (грн./Гкал) встановлюється на рівні **90%** від «середньозваженого» з газу для бюджетних та інших споживачів, а розмір компенсації для виробників теплової енергії «не з газу» так само обмежується рівнем рентабельності **21%**.
3. Встановлюється тариф на транспортування теплової енергії «не з газу» (грн./Гкал) на рівні середньозваженого тарифу на транспортування теплової енергії «не з газу» (на даний час це близько **42** грн./Гкал) для тих, хто не має такого структурованого тарифу.
4. У випадку постачання теплової енергії «не з газу» не кінцевому споживачу, а наприклад комунальному підприємству, виробник такої теплової енергії отримує від комунального підприємства різницю між встановленим у даного підприємства тарифом на теплову енергію для населення (наприклад, 314 грн./Гкал) та тарифом на транспортування теплової енергії «не з газу»: **$314 - 42 = 272$** грн./Гкал. Решту (тобто **$983 - 272 = 711$** грн./Гкал) виробник отримує як компенсацію з бюджету.
5. При постачанні населенню за прямими договорами, але через тепломережі інших суб'єктів, транспортування оплачується їм за тарифом на транспортування теплової енергії «не з газу», тобто 42 грн./Гкал.

Зміни запропоновані новою редакцією Постанови КМ N293 (продовження)

5. Дію Постанови розповсюджено на ТЕЦ та когенераційні установки на альтернативних видах палива.
6. Формулювання **«у разі заміщення природного газу при виробництві теплової енергії для потреб населення на будь-які інші види сировини, у т.ч. відходів як вторинної сировини, палива та енергії»** дозволяє розповсюдити дію постанови на використання ширшого переліку палив, в тому числі ТБО.
7. Встановлюється максимальний строк перегляду тепlopостачальним та теплогенеруючим організаціям тарифів на теплову енергію для потреб населення, що виробляється «не з газу» – **1 місяць** від часу зміни відповідного тарифу на теплову енергію для потреб населення, що виробляється з використанням природного газу тепlopостачальної організації, тепла енергія для потреб населення якої замінюється.
8. Дія постанови розповсюджується на заміщення природного газу, що почалось після закінчення опалювального сезону 2013-2014 років.

АЛЕ залишається неврегульованим питання, встановлення тарифів якщо постачання теплової енергії здійснюється для нових споживачів (наприклад для новобудов).

Постанова КМ N453 від 10 вересня 2014 р

“Про стимулювання заміщення природного газу під час виробництва теплової енергії для установ та організацій, що фінансуються з державного і місцевих бюджетів”

Встановлюється тариф для виробників тепла «не з газу» для потреб населення на рівні **100%** середньозваженого тарифу *на виробництво тепла* з газу для бюджетних споживачів. На даний час це **1097,24 грн./Гкал** (згідно Постанови НКРЕКП № 906 від 19 грудня 2014 р.).

Основні недоліки діючої редакції багато в чому співпадають із зазначеними стосовно постанови N 293.

В запропонованій новій редакції (Мінрегіон) поняття «середньозваженого» тарифу не використовується. Встановлюється той тариф для «бюджетних» споживачів, що є у теплопостачальній організації, тепла енергія якої заміщується.

Інші положення нової редакції подібні до тих, що застосовані в новій редакції Постанови N293 (тариф на транспортування, строки перегляду тарифів, розповсюдження на ТЕЦ на альтернативних паливах, використання ТБО, початок заміщення після опалювального сезону 2013-2014 років).

АЛЕ залишається неврегульованим питання встановлення тарифів якщо постачання теплової енергії здійснюється для нових споживачів (наприклад для новобудов), або якщо теплопостачальник, тепла енергія якого заміщується, припинив свою діяльність.

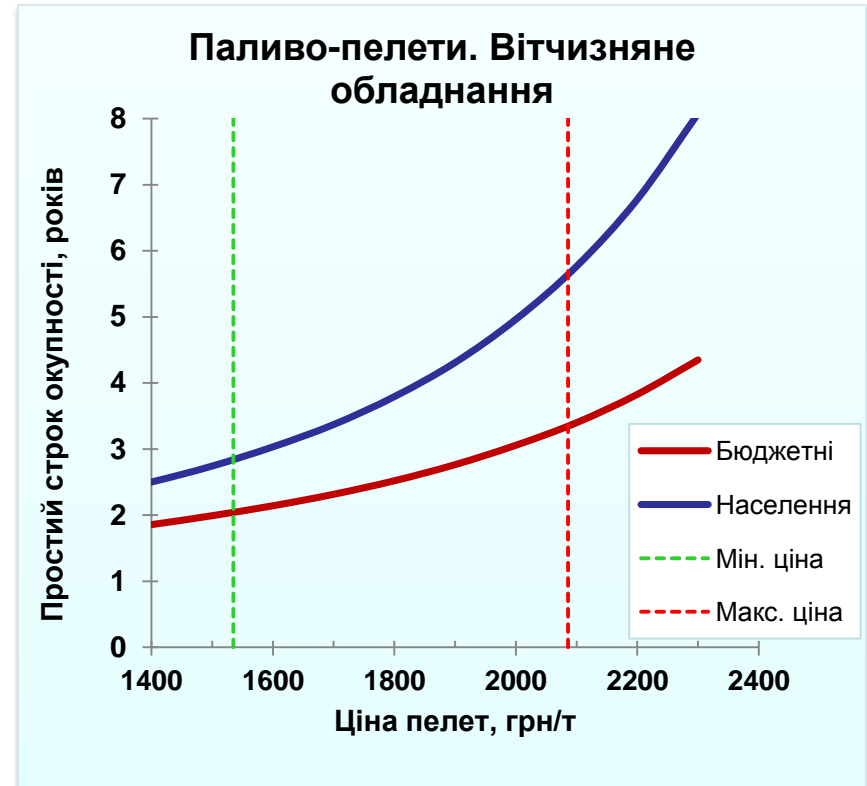
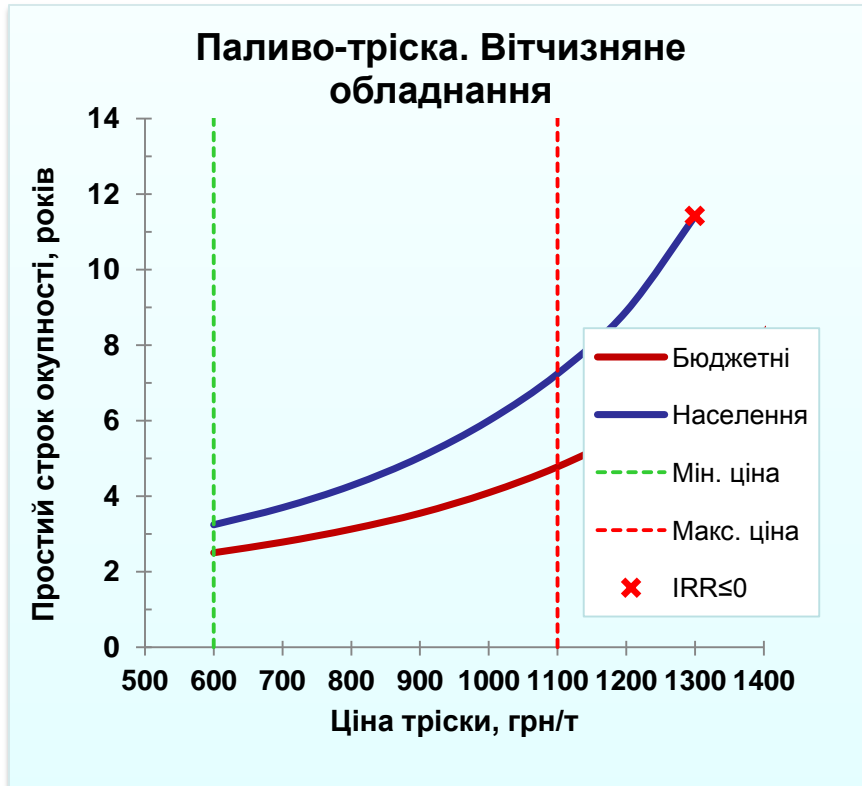
Аналіз економічних показників проектів виробництва тепла з твердої біомаси (деревної тріски та пелет)

Умови розрахунку:

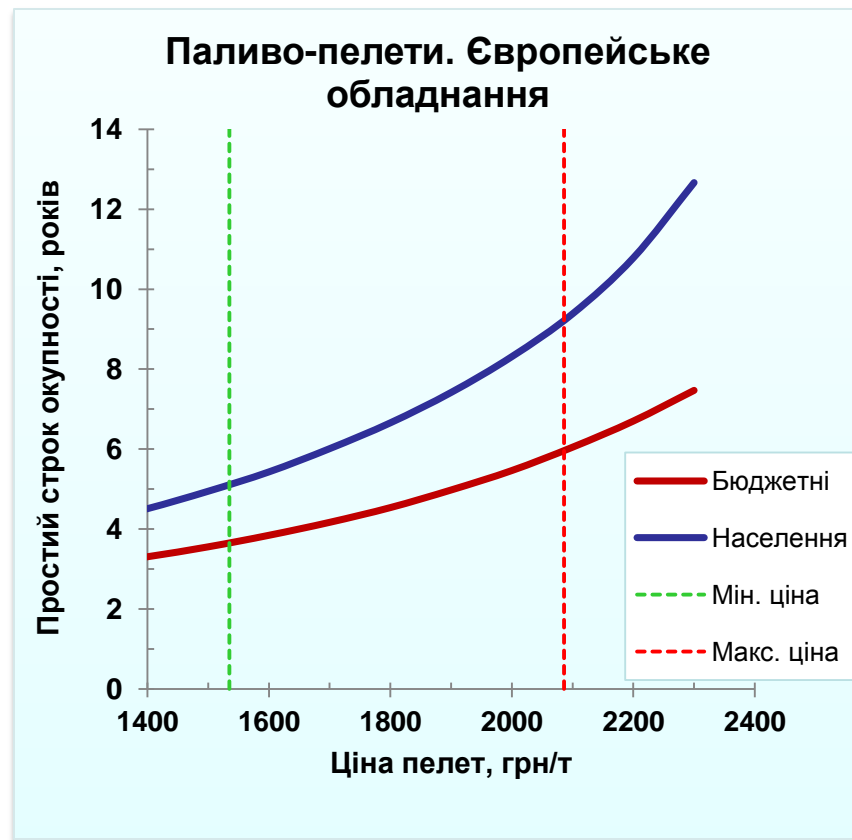
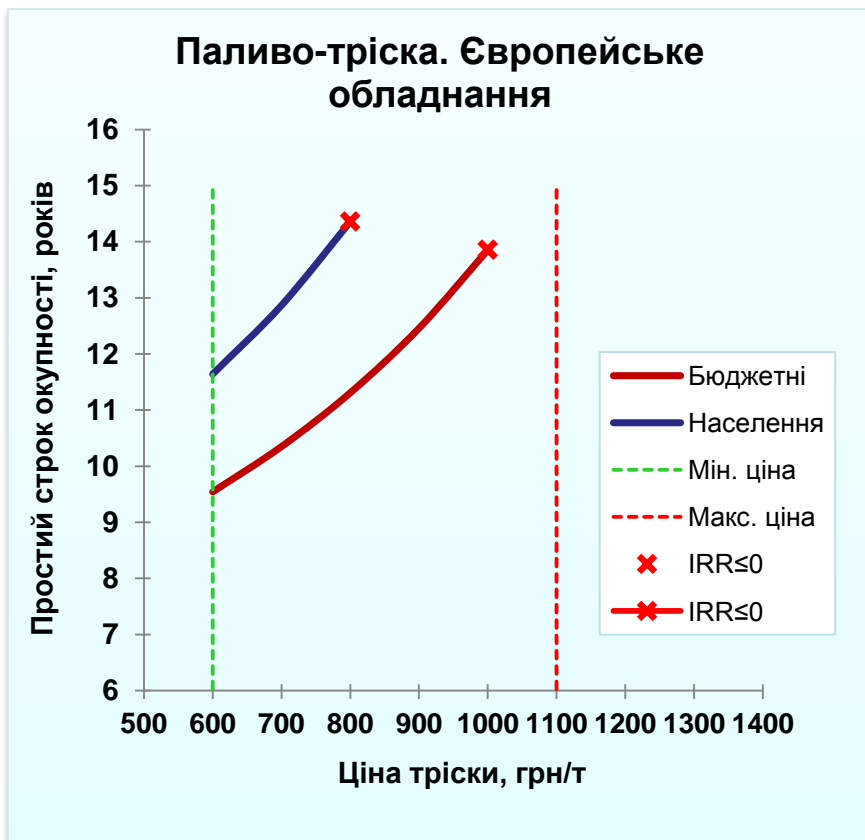
<u>Тариф на виробництво теплової енергії з біомаси</u> (для категорії «бюджетні споживачі та інші»):	1092,12 грн./Гкал;
те ж, для категорії «населення»: $1092,12 * 0,9 =$ (згідно постанов КМУ № 906 від 19.12.2014 та № 293 від 9.07.2014)	982,91 грн./Гкал,
Діапазон цін тріски (з доставкою):	600-1300 грн./т
Діапазон цін пелет (з доставкою):	1400-2200 грн./т
Строк життя проекту:	15 років
Ставка дисконтування:	20%
<u>Умови фінансування проекту:</u>	
Банківський % за кредит	25%
Строк кредиту:	8 років
Відстрочення виплати тіла кредиту:	1 рік
Частка кредиту в капвитратах:	80%
<u>Капвитрати проекту (встановлена теплова потужність 1 МВт):</u>	
- спалювання пелет (вітчизняне обладнання):	1 475 тис. грн.
- те ж, європейське обладнання:	2 330 тис. грн.
- спалювання тріски (вітчизняне обладнання):	2 260 тис. грн.
- те ж, європейське обладнання:	6 820 тис. грн.

Розрахункові строки окупності проектів виробництва тепла з твердої біомаси (деревної тріски та пелет)

Різниця строків окупності, показаних графіками для «бюджетних» та «населення», приблизно відображає вплив зниження тарифу для населення на 10%

Розрахункові строки окупності проектів виробництва тепла з твердої біомаси (деревної тріски та пелет)

Пропозиції та зауваження БАУ, не враховані в проектах нових редакцій постанов № 293 та 453

- Вилучити з Постанови КМУ №293 пункт про необхідність розрахунку собівартості з урахуванням граничного рівня рентабельності **не вище 21 %**.
- Встановити Постановою КМУ №293 тариф на теплову енергію, що виробляється для потреб населення з використанням альтернативних видів палива, **на рівні 100%** середньозваженого тарифу на теплову енергію з використанням природного газу.
- В Постановах КМУ №293 та 453 залишаються не врегульованими випадки, коли організація, теплова енергія якої заміщується, припинить своє існування після введення в експлуатацію теплогенеруючої компанії на альтернативному паливі. Тоді **неясним залишається механізм перерахунку тарифу на теплову енергію для компанії, що використовує альтернативні види палива, у разі підвищення ціни на природний газ.**
- Постановою КМУ № 453 не врегульовані випадки, коли виробник теплової енергії з альтернативних видів палива планує постачати таку теплову енергію для бюджетної організації, яка має свій котел та опалюється природним газом, сплачуючи за нього кошти газопостачальній організації, але не має встановленого тарифу на теплову енергію з газу.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

МУНІЦИПАЛЬНА ЕНЕРГЕТИЧНА
РЕФОРМА В УКРАЇНІ

Дякую за увагу!

**Крамар Володимир Генрієвич,
старший коусультант
ГО "Агентство з відновлюваної енергетики"**

Україна, 03067, Київ-67, а/с 66

Тел: +380 44 453 2856; 456 9462

Мобі: +380 67 981 97 37

Факс: +380 44 456 9462; 453 2856

E-mail: kramar@rea.org.ua

<http://www.rea.org.ua>

Біоенергетична Асоціація України <http://www.uabio.org/>